

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra amerických studií

Bakalářská práce

2021

Vojtěch Skuhravý

UNIVERZITA KARLOVA

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut mezinárodních studií

Katedra amerických studií

**Mírová smlouva mezi USA a Talibanem a její případné
geopolitické dopady v regionu**

Bakalářská práce

Autor práce: Vojtěch Skuhravý

Studijní program: Mezinárodní teritoriální studia

Vedoucí práce: doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.

Rok obhajoby: 2021

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne ... **26.7.2021**

Vojtěch Skuhravý

Bibliografický záznam

SKUHRAVÝ, Vojtěch. Mírová smlouva mezi USA a Talibanem a její případné geopolitické dopady v regionu. Praha, 2021. 51 s. Bakalářská práce (Bc). Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut mezinárodních studií. Katedra amerických studií. Vedoucí bakalářské práce doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.

Rozsah práce: 72988 znaků včetně mezer

Anotace

Afghánistán, jakožto země zmáhaná už od konce 70. let 20. století řadou vnitřních konfliktů, a ne zcela pod kontrolou legitimní vlády v Kábulu, by se konečně mohl dočkat ukončení násilí. Už řadu let existují různé snahy o uzavření dohody s hnutím Taliban, jenž kontroluje stále větší část území Afghánistánu. V únoru 2020 byla ovšem po dlouhých vyjednáváních podepsána smlouva, která zaručuje stažení amerických a koaličních vojsk z Afghánistánu do 14 měsíců; dává garanci, že se afghánské území nestane základnou pro skupiny, které by mohly případně ohrožovat bezpečnost Spojených států; vytváří prostor pro permanentní příměří v zemi; a iniciuje vnitroafghánský dialog o budoucím uspořádání země. Situace v zemi však nadále značně komplikuje vnitroafghánský dialog, jež by měl vést k nalezení konsensu mezi jednotlivými stranami. Nicméně i přes přechodné příměří, pokračují útoky na vládní instituce a ozbrojené složky ze strany Talibanu. Práce popisuje jednak průběh jednání předcházejících podpisu Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem, podmínky uzavřené smlouvy, těžkosti vnitroafghánského dialogu, včetně historicko-společensko-politických souvislostí a jednak představuje možné, více či méně pravděpodobné, scénáře dalšího vývoje, který však ještě zdaleka není u konce a nelze toto téma zdaleka považovat za uzavřené.

Annotation

Afghanistan, a country suffering from several internal conflicts and not entirely under supervision of a legitimate government in Kabul since the end of 70's of the 20th century, could finally live to see the termination of violence. For several years, many efforts for a treaty conclusion have existed with the movement Taliban that controls increasingly bigger and bigger part of the territory of Afghanistan. A contract was signed though in February 2020 after long negotiations that guarantee withdrawal of american and coalitionist army from Afghanistan within 14 months; it guarantees that the Afghan territory won't become a base for troops that could possibly threaten safety of The United States and it creates space for permanent truce in the country and initiates intra-Afghan dialogue about a future setup of the country.

The situation in the country gets, however, henceforth very complicated by the intra-Afghan dialogue that should lead to consensus between the individual sides.

However, despite the temporary truce, the attacks on the government institutions and armed services from the Taliban side continue.

The work describes both the process of the negotiations prior the peace treaty signature between USA and Taliban, conditions of the closed deal, difficulties of the intra-Afghan dialogue including historical, social and political context and presents possible, more or less probable, scenarios of the forthcoming development which, however, isn't at the end by far and it's not possible to consider this issue as closed.

Klíčová slova

Taliban, USA, Afghánistán, terorismus, mírová jednání, politika, scénáře

Keywords

Taliban, USA, Afghanistan, terrorism, peace talks, politics, scenarios

Title

The U.S.-Taliban Agreement and its potential geopolitical impact on the region

Obsah

Úvod.....	10
1. Taliban a jeho role v dějinách Afghánistánu	12
1.1 Taliban v 90. letech – převzetí moci v zemi	12
1.2 Taliban po roce 2001 – Operace Trvalá svoboda v Afghánistánu	17
2. Smlouva US-Taliban	18
2.1 Události předcházející podpisu smlouvy	22
2.2. Aktuální průběh rozhovorů mezi Talibanem a afghánskou vládou	29
2.3 Pohledy významných aktérů angažovaných v mírových rozhovorech	31
3. Možné geopolitické dopady podpisu smlouvy	33
3.1 Aktuální situace v Afghánistánu po únoru 2020	34
3.2. Možné scénáře	36
Závěr.....	40
Summary	41

Úvod

Téma své bakalářské práce „Mírová smlouva mezi USA a Talibanem a její případné geopolitické dopady v regionu“ jsem zvolil hned z několika důvodů. Tím zásadním byl přirozeně fakt, že se dlouhodobě zajímám o problematiku Blízkého východu a Afghánistánu, ale neméně významným faktorem byla i skutečnost, že aktuálně u nás chybí existence odborných článků a komentářů k dané problematice v českém jazyce. Převážnou většinu literatury, která by vývoj v tomto tak bouřlivém a svým způsobem i pro nás nečitelném regionu popisovala a obsáhla, je pro zájemce přístupná převážně v jazyce anglickém. Každý z nás při vyslovení slova „Taliban“ automaticky asociuje Afghánistán, terorismus, extrémní aplikaci práva šaría ve společnosti, upírání práva žen apod. Často ve sdělovacích prostředcích v poslední době slycháváme zprávy o připravovaném či probíhajícím odchodu amerických a koaličních jednotek z Afghánistánu apod., ale již méně jsou nám nabízeny informace, které by nám vše daly do souvislostí, a to jak do historického kontextu vývoje Afghánistánu, tak do současné společensko-politické situace v daném regionu. Rád bych tedy prostřednictvím této práce přiblížil některé aspekty, které jsou někdy v souvislosti se zkratkovitou informační masáží médií opomíjeny a jsou pro pochopení vývoje daného regionu, včetně aktuální situace v Afghánistánu, klíčové.

Prostřednictvím své práce bych rád uceleně popsal, kdy a za jakých podmínek se hnutí Taliban formovalo, jakou dějinnou roli sehrávalo a sehrává v moderní historii země, důvody americké a koaliční vojenské intervence, průběh a problémy probíhajících mírových jednání o budoucím uspořádání v Afghánistánu, a v neposledním řadě obsah uzavřené Mírové dohody mezi USA a Talibanem z února roku 2020, včetně popisu nelehkého procesu vyjednávání, který uzavření této smlouvy předcházel. Práce by měla zdůraznit příčinné souvislosti vývoje v zemi v poslední dekádě až do podpisu zmiňované mírové smlouvy mezi Talibanem a USA.

Tato mírová smlouva nastoluje novou společensko-politickou situaci v Afghánistánu po odchodu amerických a koaličních sil ze země, kdy se Afghánistán ocitne na prahu něčeho nového, ať již to budou nové výzvy nebo staronové problémy, kterým bude muset čelit nebo nové skutečnosti, které bez usmíření a politického korektního dialogu nebude schopen zvládat.

Cílem mé práce, kromě shrnutí základních dějinných souvislostí vývoje v Afghánistánu v posledních letech, je především, na základě získaných informací, analýze zdrojů a navímaných souvislostí, nastítnit v základních rysech několik scénářů možného vývoje v zemi po naplnění podmínek mírové smlouvy z Dauhá.

Při zpracovávání této práce jsem vycházel jednak z odborných zahraničních článků, politických komentářů a uveřejňovaných zpráv k dané problematice, a jednak z nesčetných rozhovorů s aktéry afghánských mírových jednání a politických komentátorů, které jsem za poslední rok vyslechnul v různých zahraničních médiích.

Text mé práce, jakkoliv je faktografický, nebude snad pro případného čtenáře suše nudný a přinese porozumění dané problematiky tohoto tématu a dá mu souvislosti do kontextu.

1. Taliban a jeho role v dějinách Afghánistánu

Vždy je dobré u různých událostí znát kontext, díky kterému lze lépe pochopit, proč právě k těmto událostem došlo a co k nim vedlo a co jim předcházelo. Proto jsem se rozhodl v této kapitole představit, kdy a za jakých okolností hnutí Taliban vzniklo, jak se v Afghánistánu angažovalo, jak vypadala vláda a život v zemi pod taktovkou Talibanu a jak se věci změnilly po útocích 11. září 2001 a s příchodem koaličních jednotek do země v rámci boje proti terorismu. Dále bych také chtěl nastínit, jak důležité bylo pro vývoj hnutí Taliban jeho oficiální mezinárodní uznání.

1.1 Taliban v 90. letech – převzetí moci v zemi

V roce 1979 sovětská intervence do Afghánistánu a následná okupace země cizími jednotkami jaksí předznamenala budoucí vývoj této jihoasijské země. Nejdůležitějším aspektem tohoto konfliktu bylo kromě toho, že odstartoval více jak čtyřicet let nepřetržitých bojů, jak už proti cizím vlivům, tak i nekonečných bojů mezi jednotlivými kmeny a frakcemi uvnitř Afghánistánu, že umožnil vzniknout i skupinám mudžahedínů (bojovníků ve svaté válce – džihádu)¹. Tyto skupiny se formovaly jak na území samotného Afghánistánu, tak i v sousedním Pákistánu, převážně v místních uprchlických táborech. Většina z těchto nově vzniklých jednotek byla sponzorována a vyzbrojována právě Pákistánem, přesněji tedy jejich Inter-Services Intelligence (pákistánská zpravodajská služba), která zároveň distribuovala materiální dary od třetích zemí².

Po odchodu sovětských vojsk v roce 1989 se Afghánistán ocitl v naprostém chaosu, kdy jednotlivé frakce, které dříve bojovaly bok po boku proti sovětským okupantům, začaly

---

¹ Mohammed Kakar. *Afghanistan: The Soviet Invasion and the Afghan Response, 1979-1982*. (Berkeley, Calif: University of California Press, 1997), 21-31.

²Ibid, 79-93.

soupeřit mezi sebou, aby dosáhly svých vlastních cílů. Zároveň však zemi nadále vládl prezident Muhammad Nadžibulláh, který byl do své funkce politbyrem dosazen během sovětsko-afghánské války a který stále vedl boj proti jednotlivým vzbouřeneckým frakcím a mudžahedínům. Avšak ani po pádu jeho vlády v roce 1992 nenastal v zemi mír³. Naopak se začalo soupeřit o moc nad Kábulem a do popředí se začala dostávat i otázka etnická, jelikož některé ze skupin byly tvořeny převážně etnickými Tádžiky a Uzbeky, a ne Paštůny, kteří v Afghánistánu tvoří nejpočetnější národnostní skupinu (něco přes 38% obyvatelstva)⁴.

Během této doby začíná vznikat i hnutí Taliban. Mezi lety 1992 a 1994 operovaly po celém území Afghánistánu skupiny, které přepadávaly obchodníky a obecně cestující, převážně na hlavních dopravních tazích, na kterých zřizovaly formy mýtných bran a ozbrojené kontrolní body. Na těchto místech si od cestujících nelegálně vynucovaly zaplacení poplatků za průjezd, či v horších případech přepadené osoby zajímaly a následně vydíraly jejich rodiny, které byly nuceny zaplatit výkupné. V případě obchodníků mohlo docházet k zadržení zboží, nebo k jeho přímé konfiskaci. Obchodní cesty se staly značně nestabilními a rizikovými, jelikož nebylo jisté, zda zboží ve finále dorazí na místo svého určení. Jednotlivé skupiny tímto způsobem získávaly tak finanční prostředky na svoji činnost. Nezřídka používali členové těchto skupin násilí k prosazení svých cílů⁵.

Existují různé teorie o tom, proč a za jakým účelem toto hnutí vzniklo. V zásadě jsou dva názorové směry na to, jak přesně a z jakých pohnutek hnutí Taliban vzniklo. Společné je to, že se jednalo o skupiny militantních studentů islámu, škol takzvaných „madras“, podporovaných přímo pákistánskou vládou a složených převážně z etnických Paštůnů. Od toho je právě odvozen název hnutí. Slovo „Talib“ má svůj původ v arabštině a znamená výraz pro studenta. Postupem času se jeho singulární forma s kombinací koncovky jazyka

---

³ David B. Edwards. *Before Taliban: Genealogies of the Afghan Jihad*. (Berkeley: University of California Press, 2002), 287-289.

⁴ Hafizullah Emadi. “Ethnic Groups and National Unity in Afghanistan.” *Contemporary Review* 280, č. 1632 (1. ledna, 2002): 8.

⁵ Neamatollah Nojumi. *The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*. (Palgra ve., 2002) 117-118.

dání přetvořila do množného tvaru „Taliban“⁶. Jedni zastávají názor, že tyto studentské milice byly zřízeny na přímý popud pákistánského establishmentu, který je zprvu využíval k ochraně pákistánských obchodních karavan na území Afghánistánu, a tudíž jejich prostřednictvím chránil pákistánské ekonomické zájmy v sousedním státu a jejich činnost byla tak přímo řízena vedením Inter-Service Intelligence (ISI), od které zároveň dostával vojenskou a materiální pomoc⁷. Druhý názorový proud na počátek hnutí Taliban vychází z předpokladu, že samotný Mullah Mohammad Omar (budoucí vůdce hnutí) byl strůjcem konceptu fungování a činnosti skupiny, kterou sám od počátku řídil. Ať už počátky Talibanu byly takové či onaké, jeho hlavním cílem bylo osvobození Afghánistánu, v tomto případě přesněji jižní části země okolo města Kandahár, od vsudypřítomných „banditů“ a skupin, jež terorizovali místní obyvatelstvo⁸.

V počátku byli příslušníci Talibanu mezi místním obyvatelstvem pozitivně přijímání jakožto osvoboditelé od tyranie jednotlivých operujících band. Do konce roku 1994 se jim podařilo eliminovat činnost většiny mudžahedínů v Kandaháru a jeho okolí a převzali toto území pod svoji správu⁹. V Kandaháru se Talibanu, především jeho vůdci Omarovi, dostalo vřelého přijetí, a to hlavně prostřednictvím bravurně zvládnutého „marketingu“, když se na jaře roku 1996 na veřejnosti ukázal v údajném rouše Mohamedově a tím své privilegované a předurčené postavení jen stvrdil, jak v očích prostých Afghánců, tak i přímo mezi členy Talibanu. Od té doby byl mezi lidem nazýván „Amirul Monimeen“ - Vůdcem věřících – čímž bylo definitivně ztvrzeno jeho mocenské postavení v boji proti tehdejší prozatímní vládě a zbylým mudžahedínům¹⁰.

---

⁶ Ibid, 219.

⁷ Jonathan Cristol. *The United States and the Taliban Before and After 9/11*. (Cham, Switzerland: Palgrave Pivot, 2019) 13.

⁸ Ibid, 11-12.

⁹ Ibid, 13.

¹⁰ Ahmed Rashid. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia, Second Edition*. (Yale University Press, 2010) 40.

Postupně začal Taliban obsazovat i ostatní provincie Afghánistánu, začal postupovat směrem na sever a v půlce roku 1996 se přiblížil i hlavnímu městu Kábulu. Nejprve Talibanici převzali moc v sousedním Džalalabádu a 27. září 1996 se jim povedlo dobýt i samotný Kábul a koncem roku již měli pod kontrolou většinu území vyjma severní části země, která byla v rukou Íránem podporované protitalibanské Severní aliance, sestávající se převážně z etnických Tádžiků a Uzbeků¹¹. Taliban byl posedlý odplatou, a tak hned ve stejný den, po převzetí kontroly na Kábulem, členové Talibanu vyvlekli z objektu OSN bývalého prosovětského prezidenta Muhammada Nadžibulláha a po veřejném lynčování a mučení jej na ulici pověsili¹². Tento brutální čin Talibanu byl celosvětově odsouzen, převážně muslimskými státy s výjimkou Pákistánu a Saudské Arábie.

Na územích spravovaných Talibanem začal od dobytí Kábulu uplatňovat svou interpretaci práva Šaría a snažil se tím z Afghánistánu udělat nejčistší islámskou zemi na světě. Docházelo tak k omezování řady činností, které se staly zakázanými, jako například hraní šachů či fotbalu. Dále pak byla zakázána hudba, televize, konzumace a výroba alkoholu. Nejsilněji však nová opatření dopadla na ženy, kterým byla v podstatě odebrána veškerá práva. Všechny ženy byly propuštěny ze zaměstnání, mladé dívky starší osmi let byly zbaveny možnosti studovat na školách a byly povinny se zakrývat rouchem s mřížkou přes obličejem (burkou). Za porušení některých z nařízení čekal viníka trest od bičování až po useknutí ruky za krádež, či rovnou ukamenování¹³. Na dodržování zákonů a nařízení dohlížela k tomuto účelu vzniklá náboženská policie¹⁴. Tímto se země vrátila o mnoho let zpátky. Během vlády Talibanu byly zakázány volby, jakožto věc neslučující se s právem Šaría, tudíž veškerá moc byla koncentrována v rukou Omara. Státní systém tedy přestal fungovat, nevybíraly se daně a veřejné služby a instituce přestaly fungovat z nedostatku

---

¹¹ Jonathan Cristol. *The United States and the Taliban Before and After 9/11*. (Cham, Switzerland: Palgrave Pivot, 2019) 20.

¹² Neamatollah Nojumi. *The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*. (Palgra ve., 2002) 151.

¹³ Ahmed Rashid. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia, Second Edition*. (Yale University Press, 2010) 79.

¹⁴ Ibid, 98.

státních financí. Z tohoto důvodu se musel Taliban poohlédnout po novém zdroji peněz. Jakkoliv to bylo v rozporu s učením islámu, byl výnos z pěstování máku a prodeje opia významným zdrojem financování aktivit Talibanu. Ačkoliv jen malé procento z výnosu zůstávalo v Afghánistánu, Taliban si tímto přišel ročně až na 20 miliónů USD¹⁵.

Taliban pokračoval ve své ofenzivě proti Severní alianci a roce 1998 měl již pod kontrolou okolo 90% území Afghánistánu, a i s městem Mazáre Šaríf, jenž bylo baštou proti talibanské alianci. Taliban se po zatlačení Aliance ještě severněji začal více orientovat na dosažení mezinárodního uznání, o které se snažil již od založení hnutí, i když ne formálně. To se mu však povedlo jen ze strany Pákistánu, Saudské Arábie a Spojených arabských emirátů. Tohoto cíle zdaleka nedosáhl, jelikož místní režim nespĺňoval kritéria OSN potřebná k nabytí uznání, jakými jsou účinná kontrola a autorita většiny území nebo poslušnost většiny populace¹⁶. Dalším důvodem bylo i porušování usnesení Mezinárodní úmluvy o brání rukojmí a také otřesné jednání se ženami, jak již je zmíněno výše¹⁷. Naopak si Taliban světové společnosti (převážně Západ) ještě více popudil podporou Al-Kaidy, které poskytoval azyl a vojenský výcvik, který zužitkovala při atentátech na americké velvyslanectví v Keni a Tanzánii. OSN také na Afghánistán uvalila sankce jako reakci na zničení soch Buddhů v Bámjánském údolí, které jakožto cizí modli Talibanští neuznávali, a i přes prosby světové veřejnosti tyto historické monumenty zdemolovali. Zároveň, i přes vědomí si značného útlaku místního obyvatelstva a potlačování lidských práv, světové společnosti nikterak nezasáhlo a nevyvíjelo na režim Talibanu efektivní tlak¹⁸.

---

¹⁵ Ibid 146-168.

¹⁶ Jonathan Cristol. *The United States and the Taliban Before and After 9/11*. (Cham, Switzerland: Palgrave Pivot, 2019) 2-3.

¹⁷ Ibid, 5-6.

¹⁸ Neamatollah Nojumi. *The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*. (Palgrave, 2002) 169-189.

1.2 Taliban po roce 2001 – Operace Trvalá svoboda v Afghánistánu

Podstatnou změnou v přístupu Západu, v čele s USA, vůči Talibanu byl teroristický útok Al-Kaidy 11. září 2001. Po tomto útoku, kdy bylo zřejmé, že se na území Afghánistánu ukrývají příslušníci Al-Kaidy se svým vůdcem Usámou bin Ládinem a že země poskytuje útočiště výcvikovým táborem teroristické organizace, dostal se Afghánistán do hledáčku USA. Vztahy mezi Talibanem a USA zhoršovala skutečnost, že Taliban nevidí důvod k vydání bin Ládina ze země a zároveň napětí zостřil fakt, že Taliban odmítal jednat s prezidentem Georgem W. Bushem. Již na jaře roku 2001 přišla CIA s teoriemi, proč Taliban nechce bin Ládina vydat do jiné země. Podle jedné kvůli tomu, že byl Taliban závislý na penězích, které jim bin Ládín poskytoval již delší dobu, a že jediná cesta k vydání je přes konečné vítězství Talibanu v Afghánistánu a jeho následné diplomatické uznání. Druhá, že je to kvůli dlouhodobému přátelskému vztahu mezi bin Ládinem a Omarem, a tudíž dokud bude Omar u moci, bin Ládín nebude vydán¹⁹. Všechny stopy vyšetřování útoku vedly do Afghánistánu. Ihned po útocích tu stále byla možnost mírové cesty mezi USA a Talibanem s cílem zabránit případnému konfliktu, ale z důvodu nesoučinnosti představitelů Talibanu s vydáním teroristů a přesvědčením Omara, že americké jednotky budou mít v případném boji stejnou šanci na úspěch jako ty sovětské, a tudíž nezaútočí, se západní spojenci rozhodli uskutečnit vojenskou intervenci za účelem dopadení viníků a ochromení struktury a činnosti organizace Al-Kaidy²⁰. 7. října zahájili USA a jejich spojenci z NATO, odvolávající se na „Článek 5 Severoatlantické smlouvy“, „Operaci Trvalá svoboda“ leteckým útokem na pozice Talibanu a Al-Kaidy²¹.

Po pár dnech se ukázalo, že samotné bombardování nepřátelských cílů nemá očekávaný účinek, a tak se USA rozhodly využít stále přítomnou Severní alianci a s pomocí

---

¹⁹ Jonathan Cristol. *The United States and the Taliban Before and After 9/11*. (Cham, Switzerland: Palgrave Pivot, 2019) 75-87.

²⁰ Ibid, 95-98.

²¹ Oktay F. Tanrisever. *Afghanistan and Central Asia: NATO's Role in Regional Security Since 9/11*. (NATO Science for Peace and Security. Series E, Human and Societal Dynamics. Amsterdam: IOS Press, 2013) 3.

jejich pozemních sil dosáhnout svých cílů. Již začátkem listopadu se Severní alianci podařilo dobýt Mazáre Šaríf a Taliban byl nucen ustoupit na jih. O pár dní později byl téměř bez boje obsazen i Kábul a také Džalalabád. Jednotkám Talibanu nezbývalo nic jiného než se stáhnout do své poslední bašty, Kandaháru. Někteří členové však odešli hledat útočiště do sousedního Pákistánu a část, společně s Al-Kaidou, se připravovali na střed s americkými jednotkami v jeskyní komplexu Tora Bora nedaleko Džalalabádu. Kandahár a Tora Bora padly v prosinci téhož roku a Taliban se musel uchýlit k partyzánskému způsobu boje, který od roku 2002 přetrvává do dnešních dnů²².

2. Smlouva US-Taliban

V této kapitole se zaměřím na průběh rozhovorů mezi Spojenými státy a hnutím Taliban, na to, co předcházelo podpisu Mírové smlouvy mezi USA a hnutím Taliban, a jak aktuálně probíhají jednání mezi Talibanem a afghánskou vládou. Dále pak uvedu, jak se na tuto smlouvu a problematiku rozhovorů dívají významní aktéři angažovaní v tomto mírovém procesu. Nejprve mi však přijde důležité nastínit, co vlastně tato smlouva obsahuje a které z bodů byly již splněny.

Smlouva mezi USA a Talibanem podepsaná 29. února 2020 v katarském hlavním městě Dauhá (plným anglickým názvem „*Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America*“) se skládá ze 4 bodů:

Prvním bodem smlouvy jsou garance zaručující, že se v budoucnu prostřednictvím různých efektivních mechanismů zamezí tomu, aby se afghánské území nestalo baštou jakýchkoliv skupin, či hnutí, které by představovaly přímou hrozbu pro bezpečnost Spojených států amerických a jejich spojenců. Taliban tudíž nesmí poskytnout žádný výcvik, podporu, krytí, azyl, víza, nábor, finanční pomoc apod. žádnému hnutí či skupině, včetně Al-Kaidy, která by mohla jakýmkoliv způsobem ohrozit Spojené státy a jejich koaliční

---

²² K. J. Baker. *War in Afghanistan: A Short History of Eighty Wars and Conflicts in Afghanistan and the North-West Frontier 1839-2011*. (Kenthurst, N.S.W.: Rosenberg Publishing, 2011) 207-211.

spojence. Zároveň musí zajistit, aby žádný z jeho členů nespolupracoval s podobnými skupinami²³.

V druhém bodě jsou řešeny vzájemné záruky obou strany ve vztahu k časovému vymezení lhůty pro stažení všech amerických a koaličních jednotek z Afghánistánu. Kromě armádních sil jednotlivých aktérů se ze země musí stáhnout také civilní nediplomatický personál, poradci, soukromé vojenské společnosti, vojenští instruktoři a ostatní podpůrný personál, a to do 14 měsíců od podpisu této smlouvy. S tím se pojí následující závazky: 1) Během prvních 135 dní mají Spojené státy snížit počet svých jednotek na 8600 a v proporční podobě i jejich koaliční partneři a spojenci. Zároveň se USA a koaliční jednotky stáhnou z 5 různých vojenských základen v Afghánistánu. 2) Spojené státy a jejich koaliční spojenci musí během zbylých devíti a půl měsíců stáhnout veškeré vojenské jednotky ze zbylých základen a zároveň i z celého afghánského území.

Bod třetí řešil budoucí uspořádání poměrů za přítomnosti mezinárodních pozorovatelů a stvrzení všech záruk ve vztahu k stažení zahraničních jednotek tak, aby se afghánské území nestalo nadále podhoubím pro skupiny, které by ohrožovaly bezpečnost Spojených států amerických. Tento bod řeší také vzájemné propuštění politických vězňů a válečných zajatců, jakožto projev dobré vůle za strany smluvních stran, a to jak ze strany USA, kde se jedná převážně o členy Talibanu v rozsahu 5000 osob, a ze strany Talibanu se jedná o 1000 osob²⁴. K propuštění těchto vězňů mělo dojít do 10. března 2020, ale posledních 6 vězňů bylo nakonec propuštěno až 11. září téhož roku²⁵. Dále pojednával i o tom, že Taliban započne společně s afghánskou vládou vnitroafghánské rozhovory, které jsou

---

23 „Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America“. U.S. Department of State. Naposledy upraveno 29. února 2020. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf> (staženo 20. dubna 2021)

24 Ibid.

25 Sorin Furcoi a Shereena Qazi. „In Pictures: Historic intra-Afghan talks formally launch in Qatar“. *Aljazeera*, 12. září 2020. <https://www.aljazeera.com/gallery/2020/9/12/in-pictures-historic-intra-afghan-talks-formally-launch-in-qatar> (staženo 20. dubna 2021)

naplánovány na 10. března 2020²⁶. Z výše uvedeného zpoždění při vzájemném propouštění vězňů způsobené průtahy ze strany afghánské vlády mohly tyto rozhovory reálně začít až 12. září, tedy s 6-ti měsíčním zpožděním²⁷. Průtahy s propouštěním a výměnou vězňů byly způsobeny jednak především obavou ze strany afghánské vlády, že by se propuštění vězňů okamžitě zapojili do bojů na straně Talibanu, a jednak stupňujícími se útoky ze strany Talibanu na posty vládních jednotek²⁸.

Bod číslo čtyři této dohody řešil režim trvalého a komplexního příměří, které se stalo hlavním bodem programu vnitro afgánského („intraafgánského“) dialogu a jednání. Dohoda ukládala účastníkům takovýchto jednání, aby v rámci Afghánistánu diskutovali o datu a podmínkách trvalého a komplexního příměří, včetně společných prováděcích mechanismů, které by byly následně oznámeny společně se závěrečnou dohodou o budoucím politickém plánu na uspořádání Afghánistánu²⁹.

Po deseti dnech od zahájení rozhovorů v září 2020 došlo při jednání ke kolapsu, který vyvolala nejednotnost účastníků v aplikaci a příslušnosti výkladu islámského práva (Fiqh), jelikož účastníci chtěli jen použití výkladu podle sunnitské právní školy Hanafi a nebrali v

---

26 „Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America“. U.S. Department of State. Naposledy upraveno 29. února 2020. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf> (staženo 20. dubna 2021)

27 Sorin Furcoi a Shereena Qazi. „In Pictures: Historic intra-Afghan talks formally launch in Qatar“. *Aljazeera*, 12. září 2020. <https://www.aljazeera.com/gallery/2020/9/12/in-pictures-historic-intra-afghan-talks-formally-launch-in-qatar> (staženo 20. dubna 2021)

28 *Aljazeera*. „Taliban says ready for talks next month if prisoner swap complete“. *Aljazeera*, 23. července 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/7/23/taliban-says-ready-for-talks-next-month-if-prisoner-swap-complete> (staženo 20. dubna 2021)

29 „Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America“. U.S. Department of State. Naposledy upraveno 29. února 2020. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf> (staženo 20. dubna 2021)

potaz i zastoupení jiného výkladu, například školy Jafari (šiiitská větev). Dalším bodem sporu byla i snaha o zavedení práva šaría, jelikož v Afghánistánu žijí i nemuslimské menšiny, jakou jsou hinduisté či sikhové, a v té souvislosti by šaría bylo v rozporu s jejich tradicemi při řešení sporů. Dále se pak jednotlivé strany nedokázaly shodnout na jednotné jazykové terminologii, jelikož každá ze stran si pod některými pojmy představovala odlišné významy a každá strana trvala na svém pojetí.

Zatímco rozhovory pokračovaly v Dauhá, afghánské vládní bezpečnostní složky uváděly, že během posledních 48 hodin byly v Afghánistánu zabity desítky vládních vojáků. Ministerstvo vnitra Afghánistánu tak během rozhovorů v Dauhá obvinilo Taliban z provádění takovýchto útoků ve 24 provinciích, včetně Uruzganu (střed země), Kandaháru (jih země), Wardaku (východ země), Takharu a Baghlanu (obě sever země). Vedoucí představitelé Talibanu však prostřednictvím agentury Al-Džazíra deklarovali, že tyto útoky byly vedeny pouze a výhradně proti nově zřízeným bezpečnostním jednotkám na nových rozšířených kontrolních bezpečnostních bodech, a obvinili afghánskou vládu ze snahy rozšířit území pod kontrolou vládních složek prostřednictvím vyslání dalších ozbrojených jednotek.

Vadou pro toto jednání je, že účastníkem Mírové smlouvy nebyla afghánská vláda, ale pouze USA a Taliban, ale zároveň jednání o naplnění závěru smlouvy se neobejde bez přímé účasti afghánské vlády, což naráží na právní rovinu vymahatelnosti dohod³⁰.

Smlouva dále řeší záležitost sankcí, které byly během konfliktu uvaleny na Taliban a podle v ní zakotvených dohod by měly Spojené státy, poté co započnou vnitroafghánské rozhovory, přezkoumat uvalené sankce s cílem tyto zrušit nejpozději k 27. srpnu 2020. Dále se Spojené státy zavazují, že započnou diplomatická jednání s ostatními členy Rady bezpečnosti OSN a Afghánistánem ohledně odnětí členů Talibanu ze seznamu osob, na které byly uvaleny mezinárodní sankce, a to k 29. květnu 2020. Zároveň se Spojené státy a jejich

---

30 Osama Bin Javid. „Exclusive: Jurisprudence, inclusivity slow down Afghan talks“. *Aljazeera*, 23. září 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/9/23/why-are-afghan-talks-stuck> (staženo 20. dubna 2021)

koaliční spojenci se zavazují k tomu, že nepoužijí síly k rozvrácení teritoriální celistvosti a politické nezávislosti Afghánistánu a že se nebudou vměšovat do vnitřních záležitostí státu³¹.

Nakonec se Spojené státy zavazují k navázání hospodářské spolupráce a pomoci při rekonstrukci země, stejně tak k vytváření kladných vztahů s novou islámskou vládou, která by měla vzejít z vnitroafghánských rozhovorů³².

2.1 Události předcházející podpisu smlouvy

Shrňme si tedy některé události a s tím spojené konsekvence, které následovaly poté, co se americká administrativa rozhodla stáhnout svá vojska ze Sýrie a bylo jasné, že co nevidět dojde k podobné prohlášení i ve vztahu k Afghánistánu.

Ještě počátkem prosince roku 2018 se zdálo zřejmé, že americké oznámení o definitivním stažení vojsk z Afghánistánu je otázkou téměř jistou s časovým horizontem několika týdnů. Obnovený pokus Trumpovy administrativy o usmíření s Talibanem tomu od začátku roku 2018 zcela nasvědčoval. Když očekávaná zpráva o stažení USA z Afghánistánu konečně přišla 20. prosince 2018, dostaly se sousední země do situace, kdy z důvodu ochrany svých budoucích zájmů v regionu, byly nuceny začít vyjednávat přímo se zástupci Talibanu, nikoli s oficiálními představiteli Afghánistánu. Příkladem je zasedání Írán – Taliban v Teheránu 30. prosince 2018, jakož i indické rozhodnutí o vyslání na mírové rozhovory s Talibanem do Moskvy významného již penzionovaného představitele a zástupce indické vlády. Takováto politická aktivita ve vztahu k Talibanu byla přirozeným důsledkem dynamicky se měnícího afghánského politického ovzduší.

Na rozdíl od Sýrie panoval v souvislosti s „afghánskou scénou - afghánským operačním prostorem“ pocit, že USA jen spěchají a urychlují svůj odchod z Afghánistánu, a

---

31 „Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America“. U.S. Department of State. Naposledy upraveno 29. února 2020. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf> (staženo 20. dubna 2021)

32 Ibid.

právě prostřednictvím rozhovorů s Talibanem jen maskují svojí bezvýchodnou situaci a určitým způsobem i porážku, a tuto chtějí zakrýt jakýmsi čestným odchodem na základě dohod s Talibanem. To však zhoršilo již tak složitý bezpečnostní situaci v zemi zasažené konflikty. Generální tajemník NATO Jens Stoltenberg upozornil již několik týdnů před zveřejněním amerického rozhodnutí ve vztahu k Sýrii, že náklady na odchod či stažení jednotek z Afghánistánu budou větší než náklady na pobyt³³.

Rychle se zhoršující bezpečnostní situace v Afghánistánu, od začátku rozhovorů mezi USA a Talibanem naznačovaly, že Taliban se více než kdykoli předtím cítí morálně silným a dominantním na afghánské scéně, zatímco politické a společenské síly, které podpořily začínající demokratický experiment v Afghánistánu, začaly rapidně vykazovat známky únavy a frustrace. Dříve existoval převládá názor, že pro stabilitu země je nemyslitelný kompromis s Talibanem. Situace však vyžadovala změnu postojů a strategií, a naopak se do popředí dostal názor, že budoucnost a stabilitu Afghánistánu nelze vybudovat bez Talibanu, což vycházelo z realistického posouzení situace v regionu s velkým rizikem nestability.

Průběh rozhovorů ukazoval na nejednotné chápání situace a pojetí jejího řešení. Zvláštní přidělenec USA pro Afghánistán Zalmay Khalilzad charakterizoval situaci takto: *„nelze jíst slona na jedno sousto! A čtyřicet let stará válka nemůže být vyřešena během jednoho setkání setkání... tento dialog by měl být okamžikem pro Afghánce, aby začali hojit staré rány a započali hledat novou cestu a směr pro svou zemi. Existuje zde mnoho hráčů, mnoho problémů, ale existuje i mnoho společných zájmů, ale nejdůležitější je a bude, abychom společně věřili, že jsme na správné cestě“*³⁴.

USA obnovily mírové rozhovory mezi USA a Talibanem v září 2018 jmenováním Zalmaye Khalilzada jako zvláštního zástupce pro jednání o nalezení smíru v Afghánistánu³⁵.

---

33 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 126-127. 2019

34 Ibid, 127.

35 Haroon Shafiqi. „Afghanistan: the long road to peace“. *BBC*, 29. února 2020.
<https://www.bbc.com/news/world-asia-51674103> (staženo 30. června 2021)

Khalilzadův mandát spočíval v koordinaci jednání, v úsilí o přiměnění Talibanu k jednacímu stolu, v koordinaci kroků s afghánskou vládou a dalšími zúčastněnými stranami a nalezení strategie a taktiky, jak nejlépe dosáhnout dohody o urovnání konfliktu apod. Khalilzad navázal kontakt s různými zúčastněnými stranami, včetně Talibanu a dalšími regionálními aktéry, aby tak usnadnil proces celého dialogu. Proběhlo pět kol jednání v Dauhá v Kataru až do března 2019. To, že březnové rozhovory v roce 2019 skončily pozitivně, i když bez jasně dohody, potvrdilo seriózní záměr zúčastněných stran o usmíření. Výsledky jednání však byly více méně smíšené a bez jakékoli relevance ve vztahu k nějaké seriózní dohodě. Páté, nejdůležitější, kolo rozhovorů s Talibanem se konalo v uzavřeném banquetovém sále pětihvězdičkového přímořského pobřežního hotelu Ritz-Carlton na jižním okraji Dauhá, začalo 25. února a skončilo 12. března 2019 v den, kdy Taliban deklaroval, že se mu podařilo zneškodnit 61 nepřátelských sil v Afghánistánu, v provincii Baghlan, Samangan (obě sever země), Farah (jih země) a Badghis (východ země). Zastoupení Talibanu při rozhovorech byl více jak reprezentativní, delegaci vedl Mullaha Baradar, který byl jmenován na konci ledna 2019 vedoucím politické rady Talibanu.

V průběhu jednání, při kterém se jen dále prohlubovaly rozdílná stanoviska a postoje zúčastněných stran, uváděly Spojené státy prostřednictvím svého zástupce pana Khalizada, že jednání je soustředěno do čtyř základních okruhů, respektive, že obě strany diskutují o čtyřech otázkách: - boj s terorismem, otázka stažení zahraničních vojsk z Afghánistánu, vnitroafghánský dialog a otázka příměří. 12. března 2019 oznámil Khalilzad, že v rozhovorech nastali „skutečný pokrok“. Ten spočíval ve shodě na otázce ukončení dlouholeté války v Afghánistánu a v zásadní dohodě o nutnosti vnitroafghánských jednání vedoucích k politickému urovnání v zemi a nastolení celkového příměří. Khalilzad sliboval, že se strany opět brzy setkají, nicméně zároveň varoval, že prozatím neexistuje konečná podoba dohody³⁶.

Naproti tomu mluvčí Talibanu oznámil, že existují pouze dvě otázky spojené s rozhovory, a to otázka stažení všech zahraničních sil ze země a zabránění tomu, aby

---

36 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 127. 2019

nedocházelo během odchodu k útokům na koaliční jednotky, a dále způsob stažení vojsk ze základen v Afghánistánu³⁷.

Médii probíhaly zprávy o tom, že pro Taliban pokrok v jednání nebude možný, dokud nebude vydán jasný pokyn k zahájení stahování zahraničních sil. Taliban, dle těchto zpráv, hodlal na jednání řešit pouze tzv. vnější problémy (stažení aliančních vojsk apod.), nikoliv otázky vnitřní, které se podle vyjádření Talibanu netýkají Spojených států a dohod s nimi.

Mluvčí Talibanu Zabihullah Mujahid se během rozhovorů vyjádřil pro televizní kanál Shamsadem dne 10.3.2019, a to zcela bez okolků, že překážkou pro jednání je vztah k afghánské vládě a její úloha, což bylo dalším signálem k vytvoření bariéry v jednání. Zabihullah Mujahid „směle“ a jasně formuloval podmínky dalšího jednání, a to:

- 1) USA nesmí mít možnost diskutovat „vnitřní záležitosti“, což nepřímo vylučuje jeho zapojení do dialogu uvnitř Afghánistánu;
- 2) Problémy mezi Afghánci by měly být vyřešeny pomocí vícestranných rozhovorů bez účasti Kábulské vlády, jež byla sestavena jako prostředek americké správy země a hájící americké zájmy
- 3) Taliban nemůže být odsuzován za likvidaci osob „podporující“ okupaci země, což je dle Talibanu zcela legitimní;
- 4) Taliban souhlasí jen s takovou politickou organizací, občanskou společností a svobodou tisku, které hájí islámské hodnoty. Ti, kteří by porušovali islámské hodnoty a afghánské normy postavené na těchto hodnotách, budou eliminováni³⁸.

Již 9.3.2021 americký vyjednaváč Khalilzad uveřejnil na svém Twitteru, že ženy by měly být nedílnou součástí vnitroafghánských rozhovorů a jednání a že práva žen v Afghánistánu by měla být garantována mírovou dohodou, čímž do jisté míry vyprovokoval nelibou reakci Talibanu. Taliban reaguje prohlášeními o bezohledné americké strategii, kdy alianční síly utratily více než 1,5 mld. dolarů za oslabení Talibanu, který s požehnáním Alláha zahanbil

---

37 Haroon Shafiqi. „Afghanistan: the long road to peace“. *BBC*, 29. února 2020.

<https://www.bbc.com/news/world-asia-51674103> (staženo 30. června 2021)

38 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 128. 2019

a zastavil válečnou mašinerii koaličních sil. Místo proklamace o příměří docházelo tou dobou ze strany talibanských médií k ohlašování „zisků na bojišti“³⁹.

Nejistota ohledně konečné podoby rozhovorů (vycházející z preambule, že nic není dohodnuto, dokud není dohodnuto vše) pramení z rázného odmítnutí ze strany Talibanu zavázat se k jakémukoli komplexnímu příměří⁴⁰, a z jejich nesouhlasu s účastí afghánské vlády na jednáních. Na druhé straně nejistota pramenila z neochoty USA stáhnout vojska ve spěchu a zrušit embargo proti vůdcům Taliban. Značnou nejistotu vyvolávala i nejasná prohlášení Talibanu ohledně budoucího nevyužití afghánského území „teroristickými“ organizacemi, jako je Al-Káida apod. Při jednáních se jasně projevovala rostoucí sebedůvěra Talibanu.

Zapojení Talibanu do jednání o Afghánistánu není žádným novým fenoménem. Připomeňme si zde v krátkosti některá taková minulá úsilí zaměřené na politické usmíření v Afghánistánu. První takový pokus známe, jíž z roku 2005, kdy afghánský prezident Hamid Karzái zahájil mírová jednání na platformě Komise pro usmíření nebo program Tahkim-e-Solh (PTS), jehož cílem bylo vytvořit prostředí příznivé pro usmíření a přesvědčit Taliban a jeho bojovníka, aby se vzdali a znovu se začlenili do společnosti. Vše však bez výrazného a dlouhodobého úspěchu⁴¹.

Poté, co v roce 2007 došlo k nárůstu útoků ze strany Talibanu, začaly koaliční síly, a hlavně Americká vláda chápat dialog s Talibanem jako žádoucí a nutnou alternativu k dosažení stability v regionu. Taliban však nikdy neuznával legitimitu afghánské vlády a považoval ji za „loutkovou vládu“ dosazenou USA.

Komunikace s Talibanem nabrala po roce 2011 na dynamice a Talibanu bylo umožněno otevření kanceláře v Dauhá v Kataru. Organizace Pugwash snažící se omezit válečné konflikty organizovala v roce 2015 neoficiální rozhovory s Talibanem, po nichž

---

39 Ibid, 129.

40 Haroon Shafiqi. „Afghanistan: the long road to peace“. *BBC*, 29. února 2020.
<https://www.bbc.com/news/world-asia-51674103> (staženo 30. června 2021)

41 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 129. 2019

následovaly rozhovory pod záštitou Quadrilateralu - Koordinační skupina (QCG), zřízené v lednu 2016 a složené ze zástupců Pákistánu, Afghánistánu, Číny a Spojených států a EU. QCG uspořádala pět po sobě jdoucích schůzek v krátkém časovém úseku, které byly přerušeny po zabití velitele Talibanu Mullaha Akhtara Mansoura v květnu 2016. Rozhovory byly nakrátko oživeny v říjnu 2017, ale pro nezáměr Talibanu, ale i Pákistánu již nadále nepokračovaly. Jako důvod tehdy označil tehdejší pákistánský ministr zahraničí Khawaja Asif skutečnost, že pákistánská pozice ve vztahu k Talibanu postupně oslabuje na úkor sílícího a rostoucího vlivu Ruska a Teheránu na hnutí Taliban

Pokračujme tedy v popisu událostí a skutečnosti, které doprovázely rozhovory mezi Talibanem a USA v roce 2019. Dne 20. ledna 2019, v předvečer šestidenních rozhovorů v Dauhá, mluvčí Talibanu Mullah Omar zveřejnil na svém twitterovém účtu toto prohlášení: „*V současné době je voláme k rozhovorům; ale přijde čas, kdy nás budou prosit o rozhovory, ale my je odmítneme*“⁴².

Podle zprávy zvláštního generálního inspektora pro rekonstrukci Afghánistánu (SIGAR) zveřejněné 30. ledna 2019, ztrácí afghánské bezpečnostní síly více mužů než Taliban, kontrola nebo vliv afghánského státu v jednotlivých okresech poklesl z přibližně 72% v roce 2015 na 54% v říjnu 2018. Navíc navzdory častějším útokům Talibanu v roce 2018 na vládní jednotky nebyly územní zisky Talibanu příliš vysoké. Afghánská vláda pokračovala v boji proti Talibanu za pokračující podpory zahraničních sil, zejména vojenských poradců. Okresy pod vládní kontrolou představovaly 64% celkové populace. Ve srovnání s tím Taliban účinně ovládá 12 % okresů s 10 % populace, zatímco zbývajících 34 % okresů s 25 % populací zůstává pod spornou kontrolou nebo vlivem obou. Je třeba si uvědomit, že zesilující sebevědomí Talibanu způsobilo v období probíhajících rozhovorů jeho sílící vliv právě v těchto sporných okresech⁴³.

Ztráty na životech vojáků ANSF (Afghan National Security Forces) se zvýšily na průměrných 600 obětí měsíčně. Podle New Yorku Times představovaly celkové ztráty od

---

42 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 128-129. 2019

43 Ibid, 130.

ledna 2015 do poloviny listopadu 2018 28 529 policistů a vojáků. Vzrostly také podstatně i civilní oběti.

Z čeho pramení určitá neústupnost a sebevědomá pozice Talibanu? Taliban začal být ochoten (podzim 2019, jaro 2020) účastnit se rozhovorů a vyjadřovat se veřejně, jelikož zjistil, že situace se určitým způsobem obrací v jeho prospěch a vycítil tak šanci získat zpět svoje společenské a politické pozice. Začal získávat legitimitu jako důležitý účastník rozhovorů o budoucnosti Afghánistánu, a to i ze strany států v regionu i mimo něj. Mnoho zemí v posledních letech překonalo své předsudky a překážky ve vnímání Talibanu a nebránilo se tak navázat s jeho představiteli dialog. Tento proces angažovanost se postupem času ze strany Talibanu zesiloval a ten začal svým způsobem vyhrávat ve smyslu vnímání svých politických pozic, zatímco USA a kábulská vláda v tomto srovnání vypadala kolísavě a nepředvídatelně. Taliban tak začal vyrůstat v uznávanou politickou sílu, která začala být vnímána jako klíčová k budoucí stabilitě nejen v Afghánistánu, ale i v celé jižní Asii. Zde hrála roli i určitá regionální rivalita, kdy např. Saudové tlačili v lednu 2019, aby se rozhovory o Afghánistánu odehrávaly v Rijádu, ale Taliban prosadil setrvání na Dauhá, aniž by vzal úvahu roli Saúdské Arabie v regionu. Podobně také Taliban přistupoval v saúdsko-iránskému soupeření, a naopak zintenzivnil své diplomatické styky s Íránem. Teherán například přijal delegaci Talibanu se všemi poctami příslušejícími vysokým představitelům státu, kterou tvořili tehdejší ministr Talibanu Amir Khan Muttaqi a Qari Yahya, vysoký velitel sítě Haqqani, která byla známá svými provokačními akcemi vůči USA a Saúdské Arabii. V lednu 2019 představitelé Talibanu dokonce zrušili plánované setkání v Kataru kvůli „neshodě v agendě“, která počítala se zapojením afghánské administrativy na jednáních ve věci možného příměří a výměny vězňů.

Khalilzad reagoval tehdy výrokem: „Pokud Taliban chce vyjednávat a vést dialog, jsme připraveni vyjednávat a vést dialog, ale pokud ne, budeme pokračovat v boji, budeme nuceni stát za afghánskou vládou“. Taliban nařkl USA z maření času a nechuti dospět k dohodě o ukončení 18leté tragédie v Afghánistánu. Přes takovátoto nařčení Američané pokračovali v dialogu a Taliban tak nepřímou stálem posouval „hranici americké tolerance“, řečeno diplomaticky. Všemi těmito postoji získával Taliban na síle a Američané se dostali do situace, kdy byly nuceni s ním vyjednávat a zároveň Íránci, Rusové a Číňané začali na Taliban pohlížet jako na legitimní stranu v úsilí o nalezení podmínek afghánskému příměří.

Na rozdíl o let 2011-13 slábla a slábne antitalibanské koalice v regionu, což bylo dalším důvodem posílení politického sebevědomí Talibanu.

Rozhodnutí Talibanu trvat na tom, aby se do jakýchkoliv rozhovorů o budoucnosti Afghánistánu nezahrnoval Kábul, míněno afghánská vláda, se ještě zintenzivnilo po moskevských jednání v listopadu 2019, kdy byla na jednání přítomna delegace „Afghánské rady pro vysoký mír“⁴⁴.

Od prosince 2018 Taliban již kategoricky odmítal jakékoliv zapojení afghánské vlády v probíhajících rozhovorech s USA. Jako příklad uveďme připravované setkání Talibanu dne 18. prosince 2018 v Abú Dhabí s vysoce postavenými představiteli Saudské Arábie, Pákistánu a Spojených arabských emirátů (SAE) před jejich plánovanou lednovou schůzkou v Rijádu. Toto setkání nakonec Taliban odvolal po požadavku Rijádu na účast zástupce afghánské vlády na setkání. I přes přetrvávající nejistotu ohledně budoucnosti rozhovorů, došlo k obnovení zásadního postavení Pákistánu v polovině roku 2018 a dokonce existovaly spekulace, že USA chtějí Pákistánu záležitost Afghánistánu předat⁴⁵.

Pokud se vrátíme k popisu rozhovorů, které probíhaly v průběhu roku 2019, lze je charakterizovat snahou některých regionálních hráčů (Pákistán, Čína, Írán, Rusko) prosadit Taliban, jako hlavního nositele afghánských změn. Vyhlídky na nalezení dohody a míru, který by přinesl usmíření v Afghánistánu se zdály být v nedohlednu vzhledem ke složité mezinárodní situaci a postoji Talibanu zvrátit proces demokratizace země⁴⁶.

2.2. Aktuální průběh rozhovorů mezi Talibanem a afghánskou vládou

V lednu probíhalo v Dauhá druhé kolo vyjednávání mezi afghánskou vládou a Talibanem. Mírové dohody byly vedené za přítomnosti Spojených států, které mluvily s každou stranou zvlášť. Obě strany se soustředili především na trvalé příměří, politickou situaci Afghánistánu a rovnost ve společnosti. Afghánské aktivistky tvrdí, že se možná nastolí příměří, ale za cenu toho, že ženy nebudou moci pracovat a účastnit se občanských,

---

44 Ibid, 130-132.

45 Ibid, 132.

46 Ibid, 133-134.

politických a ekonomických aktivit. Talibán už dopředu prohlásil, že chce znovu nastolit svou verzi šaría, jakožto politický systém celé země⁴⁷.

Následně se však jednání zastavila. Po několika týdnech zpoždění a po změně amerického diplomatického vedení v čele s prezidentem Joem Bidenem, pokračovaly mírové rozhovory mezi afghánskou vládou a Talibanem. Ale administrativa Joea Bidena začala přezkoumávat dohodu ohledně termínů stažení svých jednotek. Taliban však vyzval USA, aby plně dodržely dohodu z Dauhá, včetně stáhnutí všech mezinárodních vojsk podle dohodnutých termínů. Priorita pro Afghánistán, Washington a NATO byla zredukovat páchané násilí, což by mohlo vést k příměří, Taliban ale doposud odolával jakémukoli náhlému příměří. Během těchto rozhovorů byl osloven také Pákistán jakožto klíčový hráč v tom, aby se Taliban vrátil k vyjednávání, který může použít svůj vliv i k tomu, aby Taliban snížil míru násilí v Afghánistánu⁴⁸.

V březnu se následně konal jednodenní summit v Moskvě, na který byli pozváni zástupci USA, Pákistánu, Ruska, Číny, Afghánistánu a Talibanu. Byl zde kladen velký důraz na co nejrychlejší zlepšení bezpečnostní situace v zemi⁴⁹ a na zlepšení postavení žen při budoucím uspořádání Afghánistánu⁵⁰. Jediné, na čem se Taliban a Afghánistán shodly, bylo, že je třeba urychlit mírová vyjednávání. Zároveň si také Taliban nenechal líbit to, že si

---

47 Osama Bin Javid. „Why Afghanistan-Taliban peace talks have not reached breakthrough“. *Aljazeera*, 12. ledna 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/1/12/why-have-the-afghanistan-taliban-peace-talks-stalled> (staženo 20. dubna 2021)

48 Aljazeera. „Afghan peace talks resume in Doha as US reviews Taliban deal“. *Aljazeera*, 23. února 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/23/afghan-peace-talks-resume-but-path-is-anything-but-certain> (staženo 4. května 2021)

49 Reuters. „Afghan government, Taliban agree to accelerate peace talks after Moscow summit“. *Reuters*, 19. března 2021. <https://www.reuters.com/article/usa-afghanistan-peaceplan-russia-taliban-idUSKBN2BB0UY> (staženo 4. července)

50 Ezzatullah Mehrdad. „Moscow Conference on Afghan Peace: Two Steps Back for Women, One Step Forward for Peace“. *The Diplomat*, 23. března 2021. <https://thediplomat.com/2021/03/moscow-conference-on-afghan-peace-two-steps-back-for-women-one-step-forward-for-peace/> (staženo 28. května 2021)

ostatní země nepřejí znovunastolení islámského emirátu, a prohlásil, že je to na rozhodnutí afghánského lidu, jaké státní uspořádání si vyberou⁵¹.

Dále pak bylo naplánováno další setkání mezi Talibanem a kábulskou administrativou, a to v Turecku. Avšak tento plán na další řešení a urychlení vnitroafghánských rozhovorů narazil na nelibost zúčastnit se tohoto setkání ze strany Talibanu, a tak bylo odloženo na neurčito⁵².

Další kolo rozhovorů začalo 17.7.2021 mezi Talibanem a afghánskou vládou, i přes pokračující boje mezi Talibanem a vládními jednotkami. Obě strany se opět schodují na tom, že míru v zemi lze dosáhnout jen skrze dialogu, ale činy obou stran zatím nenaznačují nic o tom, že bychom se v blízké době nějakého příměří a míru dočkali. Zároveň se však i vyostřují vztahy mezi Kábulem a Islámábádem, jelikož afghánský viceprezident osočuje Pákistán z letecké podpory Talibanu v některých oblastech. Pákistán toto nařčení odmítá se slovy, že provádí jen nezbytná opatření na ochranu vlastních jednotek a občanů na území Pákistánu⁵³.

2.3 Pohledy významných aktérů angažovaných v mírových rozhovorech

Zalmay Khalid, zvláštní přidělenec USA pro Afghánistán, byl interpelován americkým kongresmanem Malinowskim, že mírová smlouva s Talibanem je pouhá „pohádka“, která má vytvořit dojem úspěšné mise v Afghánistánu a záminky stažení vojsk

---

51 Reuters. „Afghan government, Taliban agree to accelerate peace talks after Moscow summit“. *Reuters*, 19. března 2021. <https://www.reuters.com/article/usa-afghanistan-peaceplan-russia-taliban-idUSKBN2BB0UY> (staženo 4. července)

52 Deutsche Welle. „Afghanistan peace talks in Turkey postponed“. *Deutsche Welle*, 21. dubna 2021. <https://www.dw.com/en/afghanistan-peace-talks-in-turkey-postponed/a-57271509> (staženo 30. května 2021)

53 Aljazeera. „High-stakes talks between Afghan gov't, Taliban as fighting rages“. *Aljazeera*, 17. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/17/high-stakes-talks-afghan-government-taliban-fighting-rages> (staženo 17. července 2021)

ze země⁵⁴. Podle Zalmaye Khalida je stále potřeba, aby se obě jednající strany dohodly na snížení násilí, které by nakonec vedlo k úplnému příměří v zemi⁵⁵.

Mezi další významné aktéry lze zařadit premiéra Afghánistánu, Abdulláha Abdulláha. Podle jeho slov v rozhovoru publikovaném 17. září 2020 pro zpravodajský portál Al-jazeera je tato smlouva velkou příležitostí pro rekonstrukci a obnovu válkou zničeného Afghánistánu. Poukazuje například na to, že by si obě strany měly uvědomit, že po více než 40 letech zkušeností je patrné, že se tento konflikt nemůže vyřešit vojenskou cestou. Co se týče budoucího uspořádání státu, tak by se podle něho mělo vše rozhodnout u demokratických voleb, kde si Afghánci sami svobodně zvolí, jaký typ státu a státního zřízení vlastně chtějí. A přesto že mají obě strany různé vize vedení a organizace státu, tak společným cílem je mír mezi těmito dvěma tábory, jejichž aktéři by měli vždy konat ve prospěch afghánského lidu.

Šéf Vysoké rady pro národní usmíření Abdulláh Abdulláh, premiér Afghánistánu, při interview vyjádřil naději, že společné rozhovory budou moci pokračovat a že při dalších setkáních budou moci afghánská vláda a povstalci z Talibanu konečně dosáhnout mírové dohody a ukončit desetiletí konfliktu.

„Věřím, že pokud si navzájem podáme ruce a budeme čestně pracovat pro mír, současné pokračující strádání v zemi skončí,“ prohlásil Abdulláh.

Zdůraznil, že není nutné se stoprocentně shodnout na každém tématu, důležité je podle něj dospět k nějakému řešení, které se stalo základem dohody o zásadních bodech. Ať Taliban neuznává afgánskou vládu nebo opačně, musí však zde existovat oboustranná snaha o jednání a o nalezení legitimních cílů pro fungování afghánské společnosti. Jedním z základních omylů by podle Abdulláha bylo setrvávat na strategii Talibanu, že buď se bude jednat jen se mnou, tj. s představiteli Talibanu, nebo nikým. Dalším omylem by podle něj

---

54 Osama Bin Javid. „Exclusive: Jurisprudence, inclusivity slow down Afghan talks“. *Aljazeera*, 23. září 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/9/23/why-are-afghan-talks-stuck> (staženo 20. dubna 2021)

55 Aljazeera. „Nearly 6,000 civilian casualties in Afghanistan so far this year“. *Aljazeera*, 27. října 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/27/violence-continue-in-afghanistan-even-as-peace-talks-began-un> (staženo 6. května)

v danou chvíli bylo se domnívat, že je možné prostřednictvím dohod při rozhovorech změnit v zásadě afghánskou ústavu, toto nelze. Změna ústavy je možná pouze na základě daného legislativního, demokratického a procedurálního rámce či procesu, jenž nelze takto obejít.⁵⁶

Khairullah Khairkhwa, jeden ze členů politické sekce Talibanu v Kataru, při rozhovoru ze dne 11. července 2020 prohlásil, že za násilí, které eskalovalo během měsíců po podepsání smlouvy mezi USA a Talibanem, může vláda v Kábulu, a ne Taliban, jelikož se, podle jeho slov, Kábul snaží na územích spravovaných Talibanem stavět nové checkpointy. V tom vidí hlavní příčinu toho, proč se v zemi opět vznesla vlna násilí.

Dále zdůrazňuje, že smlouva byla podepsána mezi USA a Talibanem, nikoli mezi Talibanem a Kábulem, a tudíž nemůže administrativa v Kábulu očekávat, že Taliban přestane s vojenskými akcemi právě proti afghánské vládě. Zároveň dodává, že je hnutí Taliban připraveno zasednout k vyjednávacímu stolu ihned, co budou propuštěni všichni vězni, jak bylo domluveno ve smlouvě a že jediný, kdo začátek vnitroafghánských rozhovorů oddaluje, je právě administrativa v Kábulu.

Jediné, v čem se Khairullah shoduje s Abdulláhem, je to, že je nutné nastolit v Afghánistánu mír cestou vyjednávání, ne vojenskou cestou, jelikož je to převzetí silou by ještě více zemi zničilo a lidé by pak ztratili důvěru v obě strany v konfliktu⁵⁷.

3. Možné geopolitické dopady podpisu smlouvy

V této kapitole bych rád představil čtyři různé scénáře, které na základě analýzy dosavadního vývoje v zemi a aktuálního dění mohou nastínit možné geopolitické dopady podpisu Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem.

---

56 Aljazeera. „Afghanistan’s Abdullah: There’s no loser in a peaceful settlement“. *Aljazeera*, 17. září 2020. <https://www.aljazeera.com/program/talk-to-al-jazeera/2020/9/17/afghanistans-abdullah-theres-no-loser-in-a-peaceful-settlement> (staženo 20. dubna 2021)

57 Aljazeera. „What will take to achieve lasting peace in Afghanistan?“. *Aljazeera*, 11. července 2020. <https://www.aljazeera.com/program/talk-to-al-jazeera/2020/7/11/what-will-it-take-to-achieve-lasting-peace-in-afghanistan> (staženo 20. dubna 2021)

3.1 Aktuální situace v Afghánistánu po únoru 2020

Po podpisu Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem na konci února 2020 se meziročně bezpečnostní situace v Afghánistánu zlepšila, alespoň co se týče ztrát na civilních životech. Ty byly o 30% nižší (v období mezi lednem a zářím 2020) než v roce 2019. I přestože se bezpečnostní situace o něco málo zlepšila, zvláštní přidělenec USA pro Afghánistán, Zalmay Khalid, kritizoval situaci v Dauhá, kdy se obě jednající strany stále nedokázaly domluvit na trvalém příměří a zároveň dodal, že míra násilí je v Afghánistánu stále příliš vysoká, avšak viníkem takovýchto obětí nebyl jen Taliban a administrativa v Kábulu, ale i odnože Islámského státu operující na území Afghánistánu⁵⁸. Taliban naopak přestal s útoky na americké a koaliční jednotky a jejich základny, jak bylo sjednáno v Mírové smlouvě, ale zároveň zesílil útoky na checkpointy a pozice afghánské policie a armády. Od začátku vnitroafghánských rozhovorů však útoky na civilní obyvatelstvo podle zprávy OSN opět zesílily a vina byla uvalena na Taliban, který však takováto nařčení zásadně odmítá a od zesilující ho se násilí se distancuje⁵⁹.

Po 1. květnu 2021, datu stanoveném ve smlouvě jakožto termín odchodu všech amerických a koaličních vojsk ze země, přešel Taliban do ofenzivy proti afghánským bezpečnostním složkám, a to nejprve v provincii Helmand (jih země)⁶⁰ a Balkh (sever země). Již dříve Taliban avizoval, že pokud dojde k porušení termínu stažení jednotek, je ochoten opět útočit i na koaliční a americké jednotky. I přes revizi stanoveného termínu novou administrativou amerického prezidenta Joea Bidena a jeho posunutí až na září téhož roku,

---

58 Aljazeera. „Nearly 6,000 civilian casualties in Afghanistan so far this year“. *Aljazeera*, 27. října 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/27/violence-continue-in-afghanistan-even-as-peace-talks-began-un> (staženo 6. května)

59 Osama Bin Javaid. „Taliban blames Kabul, Washington for not abiding by Doha deal“. *Aljazeera*, 24. února 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/24/taliban-accuse-afghan-government-of-not-abiding-by-deal> (staženo 6. června 2021)

60 Aljazeera. „Fighting erupts in Afghanistan after US pullout deadline“. *Aljazeera*, 4. května 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/5/4/taliban-launches-afghanistan-offensive-after-us-pullout-deadline> (staženo 1. července 2021)

však Taliban neobnovil útoky na jednotky NATO a jejich partnery, ale obrátil veškerou pozornost na afghánské bezpečnostní složky⁶¹.

Během posledních dvou a půl měsíců (květen až polovina července 2021) zaznamenal Taliban během své ofenzivy po celém území Afghánistánu značných úspěchů. K 9. červenci 2021 Talibán deklaroval, že má pod kontrolou na 85% území Afghánistánu, což samozřejmě centrální vláda v Kábulu označila jen za propagandu⁶², avšak Taliban má pod kontrolou minimálně třetinu z přibližně 400 okresů v zemi. Kromě toho bylo však potvrzeno, že se Taliban zmocnil důležitých hraničních přechodů s Íránem, Turkmenistánem, Tadžikistánem a nejnověji (14.7.2021) i s Pákistánem, což v případě přechodu s Pákistánem, přesněji jeho provincií Balúčistán, by mohl být velký problém pro Kábul, jelikož území Balúčistánu bylo po dlouhá léta základnou pro vrchní velitele Talibanu a mnoho jeho bojovníků zde stále má své rodiny a zároveň se zde nachází neznámé množství jeho členů, kterým se tímto otevírá cesta do Afghánistánu na pomoc zbytku hnutí⁶³. I přes velké množství ovládnutých okresů, afghánská vláda některé z Talibanem nabytých území nepovažuje za strategicky významné, což je ale chyba, jelikož mnohé z těchto územních celků jsou bohaté na nerostné suroviny, z čehož Taliban může profitovat a získávat tak prostředky na financování svých aktivit⁶⁴.

---

61 Aljazeera. „Taliban kills 13 Afghan soldiers in Balkh province“. *Aljazeera*, 1. května 2020 https://www.aljazeera.com/news/2020/5/1/taliban-kills-13-afghan-soldiers-in-balkh-province?utm_source=website&utm_medium=article_page&utm_campaign=read_more_links (staženo 2. července 2021)

62 Aljazeera. „Taliban claims to control most of Afghanistan after rapid gains“. *Aljazeera*, 9. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/9/taliban-says-it-controls-85-of-afghanistan> (staženo 9. července 2021)

63 Aljazeera. „Taliban claims capturing key Afghghan border crossing with Pakistan“. *Aljazeera*, 14. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/14/taliban-claims-capturing-key-afghan-border-crossing-with-pakistan> (staženo 14. července 2021)

64 Aljazeera. „Taliban claims to control most of Afghanistan after rapid gains“. *Aljazeera*, 9. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/9/taliban-says-it-controls-85-of-afghanistan> (staženo 9. července 2021)

Co se týče rychlosti, s jakou Taliban získává nová území, tak je to zapříčiněno dvěma faktory. Za prvé, některé okresy obsazuje naprosto bez boje, jelikož se z těchto území afghánské bezpečnostní složky a armáda stáhly už před příchodem Talibánu, nebo se mu za úplatu ihned vzdají. Za druhé, tam, kde se již Taliban s afghánskou armádou a policií střetne, většinou vládní jednotky po litých bojích opouštějí své pozice a raději se stahují, aby se přeformovaly a doplnily zásoby, jelikož jsou tyto jednotky, podle slov jejich vlastních velitelů, špatně vyzbrojeny a málo zásobovány⁶⁵. Kvůli této „neschopnosti“ armády a policie se někteří obyvatelé rozhodli bránit svá města vlastními silami a začali formovat ozbrojené milice⁶⁶.

3.2. Možné scénáře

V této podkapitole se podívám na to, jaké scénáře možného vývoje v Afghánistánu po podepsání Mírové smlouvy nastanou a jaké to bude mít geopolitické dopady na region. Připravil jsem si 4 různé scénáře, které jsou podle toho, co jsem během své práce zjistil, asi nejpravděpodobnější.

Jako první ze scénářů se nabízí asi ten „nejlíbivější“, a to ten, kdy se během následujících týdnů nebo měsíců (odhaduji maximálně jeden rok) afghánská vláda a Taliban v katarském Dauhá konečně domluví na příměří a na začlenění Talibanu do politické scény v Afghánistánu. Taliban by se tak mohl stát legální politickou stranou, která by poté svým programem, ve kterém by samozřejmě nechybělo ani prosazování jeho verze zákona šaría a změna politického uspořádání země, mohla zasahovat do chodu země. Nelze si zcela představit, že by Talibanci přijali liberální étos vycházející z afghánské ústavy z roku 2004, pokud nezmění své Layehů (kodexy chování), které vydávali během posledních let jako vzorce jejich politiky, společenského uspořádání a hodnot, a tudíž by mohla nastat i revize

---

65 Aljazeera. „Taliban seizes key districts in Afghanistan as gov't forces flee“. *Aljazeera*, 4. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/4/taliban-seizes-key-districts-in-afghanistan-as-govt-forces-flee> (staženo 6. července 2021)

66 Aljazeera. „Taliban gains drive Afghani gov't to arm local volunteers“. *Aljazeera*, 25. června 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/25/taliban-gains-drive-afghan-government-to-recruit-militias> (staženo 27. června 2021)

této ústavy⁶⁷. Pokud by tedy nastalo to, že se obě strany domluví na tom, že se vedení země nastolí v příštích volbách, které by byly vyhlášeny v co nejkratším čase po úspěšném ukončení rozhovorů, tak bude mít Taliban reálnou šanci získat, alespoň pár křesel v afghánském parlamentu a stát se tedy součástí afghánského politického života, jako se tak stalo s Hizballálem v Libanonu, kde je normální součástí politického spektra, a zastupuje určitou skupinu obyvatel⁶⁸. Ostatní členové Talibanu, kteří nezastávají vyšší politické funkce, by posléze mohli být například začleněni do bezpečnostních složek, nebo by jim mohla být zajištěna pracovní místa ve státní správě v jednotlivých okresech. Zároveň se USA a nejspíše i další členové světového společenství budou ekonomicky podílet na rekonstrukci země.

Druhým scénářem by byla situace, kdy se Taliban chopí „kormidla“, pod kontrolu dostane i zbytek země a, podle něj, zkorumpovaná vláda v Kábulu, i přes dosavadní rozhovory, bude nucena podřídit se jeho požadavkům na budoucí uspořádání Afghánistánu. Přece jenom je patrné, že si členové afghánských bezpečnostních složek rádi zachrání krk a radši se nechají od Talibanu uplatit a vzdají se svých pozic bez boje. Dalo by se tím říct, že se znovu vytvoří islámský emirát jako v druhé polovině 90. let a Taliban začne znovu vládnout tvrdou rukou. Rozdíl od 90. let bych však viděl v tom, že tentokrát již mezi USA a Talibanem existuje ona Mírová smlouva, podle níž by se Taliban řídil a pro Spojené státy by už jeho režim v zemi nepředstavoval takovou hrozbu, jako tomu dřív, kdy na území Afghánistánu mohla v klidu operovat Al-Kaída. Naopak by se mohl Taliban postarat o potlačení a celkové zničení odnoží Islámského státu operujících na území Afghánistánu a Střední Asie. Zároveň by se mohlo zlepšit i postavení žen ve společnosti, jelikož už teď v některých oblastech ovládaných Talibanem mají ženy mnohem lepší postavení, než měly před 20 lety, což by mohlo hnutí přinést plusové body na mezinárodní scéně. Právě ono zlepšení lidských práv by mohlo Talibanu zajistit diplomatické uznání ze strany některých zemí světového společenství, a tím by mohl získat alespoň částečnou legitimitu, po které tak

---

67 Ashok Behuria a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 134-135. 2019

68 Aurelie Daher. *Hezbollah: mobilization and power*. (Oxford Scholarship. 2019), 330-331.

dlouho touží. Mezi státy, které by byly mezi prvními, které by tuto novou vládu Talibanu uznaly, řadím Írán, Pákistán, Čínu a Rusko.

Třetím možným scénářem je to, že by se obě strany nedokázaly dohodnout na smlouvou avizovaném příměří a konečném míru a znovu by se, jako na začátku 90. let, rozpoutala občanská válka. V této válce by proti sobě nestály jen Taliban a administrativa v Kábulu, ale vytvořily by se i jednotlivé tábory místních milic, které by se postavily proti Talibanu, ale zároveň by chtěly změnu v Kábulu, jelikož by byly nespokojeny, jak se centrální vláda postavila k mírovým rozhovorům a k potlačení Talibanu. Dalším hráčem by se staly i odnože Islámského státu, které by se pokoušely vytvořit Islámský stát ve Střední Asii. Pokud by se občanská válka opravdu rozpoutala, nebál bych se říct, že by se americká vláda, která by nadále podporovala současnou vládu v Kábulu, odhodlala znovu vojensky zasáhnout. Tentokrát by se však omezila jen na leteckou podporu a bombardování, pokud by dostala povolení od Pákistánu, aby mohla využít jeho vzdušný prostor. Zároveň by se tedy na straně Kábulu zapojil i Pákistán, jakožto spojenec USA. Naopak si myslím, že Taliban by dostával velkou finanční pomoc od Íránu a Číny. Tento konflikt by se tedy mohl další dlouhé roky, dokud by jedna strana neovládla celé území, nebo začaly konstruktivní mírové rozhovory.

Čtvrtý scénář počítá s tím, že po úplném stažení USA a koaličních sil z Afghánistánu se na scéně objeví Čína, která by se tak mohla stát hlavním mezinárodním hráčem v zemi. Vliv Číny v regionu značně zesiluje, a to především na úkor Indie. Čína dlouhodobě spolupracuje jak s vládou Kábulu, tak s Talibanem ve snaze si zajistit své ekonomické investice a zájmy v Afghánistánu po odchodu USA, právě, a především na úkor indických investorů v regionu. Tato strategie dává Číně výhodu v potenciálním propojení postamerického Afghánistánu v rámci BRI (jedná se iniciativu Belt and Road Initiative čínského prezidenta Si Ťin-pchinga, která si klade za cíl rozšířit ekonomický a strategický vliv své země napříč Eurasíí). Rostoucí vazby Číny s Íránem, tj. zemí, která má významné vlivy a vztahy s Afghánistánem, by jí pravděpodobně pomohly dosáhnout tohoto cíle⁶⁹.

---

69 Roy Meena Singh. Afghanistan and the Belt and Road Initiative: Hope, Scope, and Challenges. *Asia Policy*. 2017, (24), 107-109

Takovéto nové uspořádání vztahu v regionu pod určitou čínskou taktovkou by poskytlo nové příležitosti nejen pro Čínu, ale také pro Pákistán, a to s následujícím scénářem a důsledky:

- 1) zapojení Číny do Íránu by oslabilo největšího pákistánského rivala Indii a otevřelo by Islámábádu strategický prostor pro účinné řešení politických a bezpečnostních hrozeb, kterým v současnosti čelí
- 2) po úplné integraci Íránu do rámce BRI by mohl Peking pomoci Islámábádu zlepšit jeho vztahy s Teheránem a pomoci oběma zemím uklidnit etnicko-separatistické ozbrojené povstání v Balúčistánu,
- 3) čínská přítomnost v Íránu by znamenala, že íránské přístavní město Chabahar, které je stěžejní pro mezinárodní severojižní dopravní koridor (INSTC), nebude konkurovat pákistánskému Gwadaru, jehož přístav provozuje Čína. Nová dohoda mezi Pekingem a Teheránem zahrnuje i plány čínské účasti na rozvoji několika přístavů v Íránu, jako je například přístav Bandar-e-Jask, který je strategicky umístěn na východ od Hormozského průlivu a poskytoval by tak Pekingu kontrolu nad jedním ze sedmi klíčových námořních uzlů na světě. To by mohlo potenciálně narušit americkou námořní dominanci na Středním východě, jelikož přítomnost v Bandar-e-Jask by Číně nejen umožnilo monitorovat pátou flotilu amerického námořnictva se sídlem v Bahrajnu, ale také by to zvýšilo svým způsobem čínskou přítomnost v Indickém oceánu,
- 4) „vypuzení“ Indie z Íránu by znamenalo, že tranzitní obchod z Afghánistánu a Střední Asie bude pokračovat pákistánskými přístavy

Čína by tak vystřídala USA na pozici nejsilnějšího spojence budoucí afghánské vlády, a to i přesto, že USA přislíbily v Mírové smlouvě nadále ekonomicky pomáhat válkou zničenému Afghánistánu. Čína bude mít však výhodu, jelikož je to přímý soused Afghánistánu a může si i díky postavení a zlepšení infrastruktury v zemi usnadnit přístup do Afghánistánu a k jeho

nerostnému bohatství. Zároveň bude pro Čínu mnohem snazší jakkoli geopoliticky zasáhnout, když bude potřeba⁷⁰.

Závěr

Tato bakalářská práce, která se jednak snažila dát do souvislostí příčiny a aspekty problematického společensko-politického vývoje Afghánistánu během posledních let, a jednak se pokusila představit možné, více či méně pravděpodobné, scénáře dalšího vývoje, který však ještě zdaleka není u konce a nelze toto téma zdaleka považovat za uzavřené. Práce tak nemohla obsáhnout historicky ukončený vývoj, ze kterého by bylo zřejmé, jaké dopady tento a události s ním spojené, jako například podpis Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem, jenž byla nosným tématem této práce, měly na daný region.

Při plnění mnou zadaných cílů, to jest při zpracovávání této bakalářské práce, jsem si uvědomil jeden podstatný fakt, a to že musím jinak přistupovat k analýze dějinných událostí, které nejsou doposud ukončeny z hlediska svých výsledků. Jinak se zpracovává uzavřená dějinná kapitola, například dopad Postupimské dohody, kde mohu jasně uchopit, popsat a analyzovat výsledky a důsledky historického aktu, a jinak musím uchopit téma, které se váže k historické události, která stále probíhá a jejíž dopady jsou zatím částečné a mohou se časem objevit další, i třeba podstatnější, které jsem nemohl v této práci obsáhnout a které lze zpracovat pouze s odstupem času.

Dalším problémem, na který jsem v průběhu sestavování mé bakalářské práce narazil, bylo naučit se vyfiltrovat objektivní informace při sledování velkého množství komentářů, často protichůdných, k danému tématu. Tím nejtěžším prvkem bylo odhadnout možný vývoj vnitroafghánského dialogu, kde proklamace k uzavření příměří a

---

70 Basit, Abdul. „What the new Iran-China partnership means for the region“. *Aljazeera*, 6. srpna 2020. <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/8/6/what-the-new-iran-china-partnership-means-for-the-region> (staženo 7. července 2021)

potencionálnímu konečnému míru zní ze všech zúčastněných stran, ale výsledky dialogu, to jest realita nějaké hmatatelné dohody, je prozatím v nedohlednu a přístupy jednotlivých stran ani nenavědčují, že by k takovéto možné dohodě v nejbližší době došlo.

Z velkého množství studijního materiálu, jež se povětšinou sestávalo z novinových článků, televizních a internetových komentářů (BBC, Reuters, Die Welle, Aljazeera), jsem navnímal možné scénáře, jak by se situace v Afghánistánu mohla vyvíjet po naplnění podmínek Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem, a sestavil jsem 4, podle mě nejpravděpodobnější, scénáře možného vývoje. První takto zpracovaný scénář vychází z předpokladu, že se obě strany (Taliban, Kábul) dohodnou na příměří a s následnými volbami, ve kterých by Taliban mohl kandidovat již jako politická síla a soupeřit se bude již jen na politické scéně, nikoliv formou vojenských střetů. Druhý scénář počítá s presumpcí dominance Talibanu na všech frontách a podřízením se Kábulu jeho požadavkům a znovuvytvořením emirátu, podobnému tomu, jaký byl v 90. letech. Třetí scénář, který se mi jeví stále více pravděpodobným, je ten, že po úplném odchodu amerických a koaličních sil ze země vypukne, minimálně na regionálních úrovních, občanská válka. Čtvrtým, tedy posledním, scénářem, který může nastat nezávisle na třech předchozích, spíše politicko-vojenských, je scénář postavený na ekonomických zájmech v regionu, kde dominantní roli může hrát Čína, jenž by tak v zemi zaujala výsadní ekonomické postavení namísto USA, díky svým geopolitickým předpokladům a výhodám.

Cíl práce nastínit objektivně možné scénáře budoucího vývoje s dopady na geopolitickou situaci v regionu byl, podle mého názoru, naplněn, i když je dané téma neuzavřenou kapitolou ve vztahu k dalším možným a dnes ještě třeba nepředvídatelným scénářům.

Summary

This bachelor's thesis, which sought to relate the causes and aspects of Afghanistan's problematic socio-political development in recent years, and tried to present possible, more or less probable, scenarios for further development, which is far from over and cannot be the topic is far from closed. Thus, the work could not contain a historically completed

development from which it would be clear what effects this and the events associated with it, such as the signing of the Peace Agreement between the US and the Taliban, which was the main theme of this work, had on the region.

In fulfilling my goals, i.e. in the processing of this bachelor's thesis, I realized one important fact, and that is that I must approach the analysis of historical events that are not yet completed in terms of their results. Otherwise, a closed historical chapter is being worked on, such as the impact of the Potsdam Agreement, where I can clearly grasp, describe and analyze the results and consequences of a historic act, and otherwise I have to grasp a topic related to a historic event. over time, other, even perhaps more substantial, which I could not include in this work and which can only be processed with the passage of time.

Another problem I encountered during the compilation of my bachelor's thesis was to learn to filter objective information while following a large number of comments, often contradictory, on a given topic. The most difficult element was to anticipate the possible evolution of the intra-Afghan dialogue, where the proclamation for a ceasefire and a potential final peace is from all parties involved, but the results of the dialogue, the reality of a tangible agreement, are still in sight. such a possible agreement has been reached in the near future.

From a large amount of study material, which mostly consisted of newspaper articles, television and internet commentaries (BBC, Reuters, Die Welle, Aljazeera), I saw possible scenarios for how the situation in Afghanistan could develop once the terms of the US-Taliban Peace Agreement were met. Taliban, and I compiled 4, in my opinion the most likely, scenarios of possible development. The first scenario developed in this way is based on the assumption that both parties (Taliban, Kabul) will agree on a ceasefire and subsequent elections, in which the Taliban could run as a political force and compete only on the political scene, not in military clashes. The second scenario envisages a presumption of Taliban dominance on all fronts and submission to Kabul's demands and the re-creation of an emirate similar to that of the 1990s. The third scenario, which seems increasingly likely to me, is that after the complete withdrawal of American and coalition forces from the country, a civil war will break out, at least at regional level. The fourth, ie the last, scenario, which may occur independently of the previous three, rather politico-military, is a scenario based on economic interests in a region where China can play a dominant role, giving the country a

privileged economic position instead of the US, thanks to its geopolitical assumptions and benefits.

The aim of the thesis to outline objectively possible scenarios of future development with impacts on the geopolitical situation in the region was, in my opinion, fulfilled, even though the topic is an open chapter in relation to other possible and today unpredictable scenarios.

Použitá literatura

Aljazeera. „Afghanistan’s Abdullah: There’s no loser in a peaceful settlement“. *Aljazeera*, 17. září 2020. <https://www.aljazeera.com/program/talk-to-aljazeera/2020/9/17/afghanistans-abdullah-theres-no-loser-in-a-peaceful-settlement> (staženo 20. dubna 2021)

Aljazeera. „Fighting erupts in Afghanistan after US pullout deadline“. *Aljazeera*, 4. května 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/5/4/taliban-launches-afghanistan-offensive-after-us-pullout-deadline> (staženo 1. července 2021)

Aljazeera. „High-stakes talks between Afghan gov’t, Taliban as fighting rages“. *Aljazeera*, 17. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/17/high-stakes-talks-afghan-government-taliban-fighting-rages> (staženo 17. července 2021)

Aljazeera. „Nearly 6,000 civilian casualties in Afghanistan so far this year“. *Aljazeera*, 27. října 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/10/27/violence-continue-in-afghanistan-even-as-peace-talks-began-un> (staženo 6. května)

Aljazeera. „Taliban kills 13 Afghan soldiers in Balkh province“. *Aljazeera*, 1. května 2020 https://www.aljazeera.com/news/2020/5/1/taliban-kills-13-afghan-soldiers-in-balkh-province?utm_source=website&utm_medium=article_page&utm_campaign=read_more_links (staženo 2. července 2021)

Aljazeera. „Taliban claims to control most of Afghanistan after rapid gains“. *Aljazeera*, 9. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/9/taliban-says-it-controls-85-of-afghanistan> (staženo 9. července 2021)

Aljazeera. „Taliban claims capturing key Afgghan border crossing with Pakistan“. *Aljazeera*, 14. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/14/taliban-claims-capturing-key-afghan-border-crossing-with-pakistan> (staženo 14. července 2021)

Aljazeera. „Taliban gains drive Afghanistn gov‘t to arm local volunteers“. *Aljazeera*, 25. června 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/6/25/taliban-gains-drive-afghan-government-to-recruit-militias> (staženo 27. června 2021)

Aljazeera. „Taliban says ready for talks next month if prisoner swap complete“. *Aljazeera*, 23. července 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/7/23/taliban-says-ready-for-talks-next-month-if-prisoner-swap-complete> (staženo 20. dubna 2021)

Aljazeera. „Taliban seizes key districts in Afghanistan as gov‘t forces flee“. *Aljazeera*, 4. července 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/7/4/taliban-seizes-key-districts-in-afghanistan-as-govt-forces-flee> (staženo 6. července 2021)

Aljazeera. „Afghan peace talks resume in Doha as US reviews Taliban deal“. *Aljazeera*, 23. února 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/23/afghan-peace-talks-resume-but-path-is-anything-but-certain> (staženo 4. května 2021)

Aljazeera. „What will take to achieve lasting peace in Afghanista?“. *Aljazeera*, 11. července 2020. <https://www.aljazeera.com/program/talk-to-al-jazeera/2020/7/11/what-will-it-take-to-achieve-lasting-peace-in-afghanistan> (staženo 20. dubna 2021)

Baker, K. J. *War in Afghanistan: A Short History of Eighty Wars and Conflicts in Afghanistan and the North-West Frontier 1839-2011*. Kenthurst, N.S.W.: Rosenberg Publishing, 2011.

Basit, Abdul. „What the new Iran-China partnership means for the region“. *Aljazeera*, 6. srpna 2020. <https://www.aljazeera.com/opinions/2020/8/6/what-the-new-iran-china-partnership-means-for-the-region> (staženo 7. července 2021)

Behuria, Ashok a Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore. *Strategic Analysis*, 43:2, 126-137. 2019

Bin Javaid, Osama. „Exclusive: Jurisprudence, inclusivity slow down Afghan talks“. *Aljazeera*, 23. září 2020. <https://www.aljazeera.com/news/2020/9/23/why-are-afghan-talks-stuck> (staženo 20. dubna 2021)

Bin Javaid, Osama. „Taliban blames Kabul, Washington for not abiding by Doha deal“. *Aljazeera*, 24. února 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/2/24/taliban-accuse-afghan-government-of-not-abiding-by-deal> (staženo 6. června 2021)

Bin Javaid, Osama. „Why Afghanistan-Taliban peace talks have not reached breakthrough“. *Aljazeera*, 12. ledna 2021. <https://www.aljazeera.com/news/2021/1/12/why-have-the-afghanistan-taliban-peace-talks-stalled> (staženo 20. dubna 2021)

Cristol, Jonathan. *The United States and the Taliban Before and After 9/11*. Cham, Switzerland: Palgrave Pivot. 2019.

Coburn, Noah. *Losing Afghanistan: An Obituary for the Intervention*. Stanford, California: Stanford University Press. 2016.

Daher, Aurelie. *Hezbollah: mobilization and power*. Oxford Scholarship. 2019.

Deutsche Welle. „Afghanistan peace talks in Turkey postponed“. Deutsche Welle, 21. dubna 2021. <https://www.dw.com/en/afghanistan-peace-talks-in-turkey-postponed/a-57271509> (staženo 30. května 2021)

Edwards, David B. *Before Taliban: Genealogies of the Afghan Jihad*. Berkeley: University of California Press, 2002.

Emadi, Hafizullah. “Ethnic Groups and National Unity in Afghanistan.” *Contemporary Review* 280, no. 1632 (January 1, 2002): 8.

Furcoi, Sorin a Shereena Qazi. „In Pictures: Historic intra-Afghan talks formally launch in Qatar“. *Aljazeera*, 12. září 2020. <https://www.aljazeera.com/gallery/2020/9/12/in-pictures-historic-intra-afghan-talks-formally-launch-in-qatar> (staženo 20. dubna 2021)

Kakar, Mohammed. *Afghanistan: The Soviet Invasion and the Afghan Response, 1979-1982*. Berkeley, Calif: University of California Press, 1997.

Mehrdad, Ezzatullah. „Moscow Conference on Afghan Peace: Two Steps Back for Women, One Step Forward for Peace“. *The Diplomat*, 23. března 2021. <https://thediplomat.com/2021/03/moscow-conference-on-afghan-peace-two-steps-back-for-women-one-step-forward-for-peace/> (staženo 28. května 2021)

Nojumi, Neamatollah. *The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*. Palgra ve. 2002.

Rashid, Ahmed. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia, Second Edition*. Yale University Press, 2010.

Reuters. „Afghan government, Taliban agree to accelerate peace talks after Moscow summit“. *Reuters*, 19. března 2021. <https://www.reuters.com/article/usa-afghanistan-peaceplan-russia-taliban-idUSKBN2BB0UY> (staženo 4. července)

Shafiqi, Haroon. „Afghanistan: the long road to peace“. *BBC*, 29. února 2020. <https://www.bbc.com/news/world-asia-51674103> (staženo 30. června 2021)

Singh, Roy Meena. Afghanistan and the Belt and Road Initiative: Hope, Scope, and Challenges. *Asia Policy*. 2017, (24), 103-109

Tanrisever, Oktay F. *Afghanistan and Central Asia: NATO's Role in Regional Security Since 9/11*. NATO Science for Peace and Security. Series E, Human and Societal Dynamics. Amsterdam: IOS Press, 2013.

.

U.S. Department of State. „Agreement for Bringing Peace to Afghanistan between the Islamic Emirate of Afghanistan which is not recognized by the United States as a state and is known as the Taliban and the United States of America“. Naposlady upraveno 29. února 2020. <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/Agreement-For-Bringing-Peace-to-Afghanistan-02.29.20.pdf> (staženo 20. dubna 2021)

TEZE BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno:

Vojtěch Skuhravý

E-mail:

57298117@fsv.cuni.cz

Studijní obor:

Mezinárodní teritoriální studia

Semestr a školní rok zahájení práce:

Létní 2020

Semestr a školní rok ukončení práce:

Letní 2021

Vedoucí bakalářského semináře:

PhDr. Jan Hornát, Ph.D.

Vedoucí práce:

doc. PhDr. Mgr. Francis Raška, Ph.D.

Název práce:

Mírová smlouva mezi USA a Talibanem a její případné geopolitické dopady v regionu

Charakteristika tématu práce (max. 10 řádek):

Afghánistán, jakožto země zmáhaná už od konce 70. let 20. století řadou vnitřních konfliktů a ne zcela pod kontrolou legitimní vlády v Kábulu, by se konečně mohl dočkat ukončení násilí. Už řadu let existují různé snahy o uzavření dohody s hnutím Taliban, jenž kontroluje stále větší část území Afghánistánu. V únoru 2020 byla ovšem po dlouhých vyjednáváních podepsána smlouva, která zaručuje stažení amerických a koaličních vojsk z Afghánistánu do 14 měsíců; dává garanci, že se afghánské území nestane základnou pro skupiny, které by mohly případně ohrožovat bezpečnost Spojených států; vytváří prostor pro permanentní příměří v zemi; a iniciuje

vnitroafghánský dialog o budoucím uspořádání země. Situace v zemi však nadále značně komplikuje vnitroafghánský dialog, jež by měl vést k nalezení konsensu mezi jednotlivými stranami. Nicméně i přes přechodné příměří, pokračují útoky na vládní instituce a ozbrojené složky ze strany Talibanu. Práce popisuje jednak průběh jednání předcházejících podpisu Mírové smlouvy mezi USA a Talibanem, podmínky uzavřené smlouvy, těžkosti vnitroafghánského dialogu, včetně historicko-společensko-politických souvislostí a jednak představuje možné, více či méně pravděpodobné, scénáře dalšího vývoje, který však ještě zdaleka není u konce a nelze toto téma zdaleka považovat za uzavřené.

Zdůvodnění úprav a změn tématu od zadání projektu do odevzdání práce (max. 10 řádek):

Téma a název práce jsem během psaní několikrát změnil a to z důvodu doporučení vedoucího bakalářského semináře poté, co jsem na semináři expozé mé práce prezentoval. Bylo mi navrženo zkusit vymyslet možné scénáře budoucího vývoje.

Struktura práce (hlavní kapitoly obsahu):

Úvod

1. Taliban a jeho role v dějinách Afghánistánu

1.2 Taliban po roce 2001 – Operace Trvalá svoboda v Afghánistánu

2. Smlouva US-Taliban

2.1 Události předcházející podpisu smlouvy

2.2. Aktuální průběh rozhovorů mezi Talibanem a afghánskou vládou

2.3 Pohledy významných aktérů angažovaných v mírových rozhovorech

3. Možné geopolitické dopady podpisu smlouvy

3.1 Aktuální situace v Afghánistánu po únoru 2020

3.2. Možné scénáře

Závěr

Prameny a literatura (výběrová bibliografie, max. 30 hlavních titulů):

Cristol, Jonathan. The United States and the Taliban Before and After 9/11. Cham, Switzerland: Palgrave Pivot. 2019.

Coburn, Noah. Losing Afghanistan: An Obituary for the Intervention.

Stanford, California: Stanford University Press. 2016.

Baker, K. J. War in Afghanistan: A Short History of Eighty Wars and Conflicts in Afghanistan and the North-West Frontier 1839-2011. Kenthurst, N.S.W.: Rosenberg Publishing, 2011.

Nojumi, Neamatollah. *The Rise of the Taliban in Afghanistan: Mass Mobilization, Civil War, and the Future of the Region*. Palgra ve. 2002.

Kakar, Mohammed. *Afghanistan: The Soviet Invasion and the Afghan Response, 1979-1982*. Berkeley, Calif: University of California Press, 1997.

Singh, Roy Meena. *Afghanistan and the Belt and Road Initiative: Hope, Scope, and Challenges*. *Asia Policy*. 2017, (24), 103-109

Ashok Behuria, Yaqoob Ul Hassan & Sanya Saroha. *US-Taliban Talks for Afghan Peace: Complexities Galore*. *Strategic Analysis*, 43:2, 126-137. 2019

Daher, Aurelie. *Hezbollah: mobilization and power*. Oxford Scholarship. 2019.

Edwards, David B. *Before Taliban: Genealogies of the Afghan Jihad*. Berkeley: University of California Press, 2002.

Emadi, Hafizullah. "Ethnic Groups and National Unity in Afghanistan." *Contemporary Review* 280, no. 1632 (January 1, 2002): 8.

Rashid, Ahmed. *Taliban: Militant Islam, Oil and Fundamentalism in Central Asia, Second Edition*. Yale University Press, 2010.

Aljazeera

BBC

Deutsche Welle

Reuters

Podpis studenta a datum

26.7.2021

Schváleno	Datum	Podpis
Vedoucí práce		
Vedoucí bakalářského semináře		
Garant oboru		